Správa
o trestnej činnosti príslušníkov Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže a finančnej správy za obdobie roka 2021

Správu o trestnej činnosti príslušníkov Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže a finančnej správy za obdobie roka 2021 (ďalej len „správa“) vypracoval Úrad inšpekčnej služby, ktorý plní úlohy na úseku inšpekčnej služby a kontrolnej činnosti v podmienkach Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Úrad inšpekčnej služby bol zriadený dňa 1. februára 2019 zákonom č. 6/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, má osobitné, samostatné postavenie, nezávislé od riadiacich štruktúr ministerstva, pričom riaditeľ Úradu inšpekčnej služby je za výkon svojej funkcie zodpovedný vláde Slovenskej republiky.

Úrad inšpekčnej služby je osobitnou súčasťou Policajného zboru s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky na odhaľovanie, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov príslušníkov Policajného zboru (ďalej len „policajt“), príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník ZVJS“), a od 1. januára 2020 je v pôsobnosti Úradu inšpekčnej služby aj vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov colníkov.

Podľa § 316 ods. 2 zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „colník“, rozumie sa tým príslušník finančnej správy (ďalej len „príslušník FS“). Z uvedeného dôvodu je tento termín používaný aj v správe.

Správa sa zameriava na analýzu trestnej činnosti policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS v hodnotenom období a obsahuje aj prehľad opatrení a odporúčaní, ktoré boli prijímané za účelom znižovania trestnej činnosti. Súčasťou správy je aj informácia o vyšetrovaní podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, príslušníkmi ZVJS a príslušníkmi FS. Táto informácia je samostatne uvedená v 3. časti.

Na vyšetrovaní trestnej činnosti policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS sa v hodnotenom období okrem Úradu inšpekčnej služby podieľali národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru a Krajská prokuratúra Bratislava a pri spracovaní správy boli využité údaje aj z týchto subjektov. Správa analyzuje trestnú činnosť policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS, ktorým bolo v roku 2021 vznesené obvinenie podľa § 206 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Údaje a počty o obvinených osobách vychádzajú z obdobia vydania uznesenia o vznesení obvinenia v príslušnom roku, pričom v procese trestného konania môžu byť v nasledujúcom období niektoré pôvodne vydané uznesenia zrušené dozorujúcim prokurátorom a niektoré trestné stíhania zastavené.

Vyšetrovateľ Policajného zboru zaradený na Úrade inšpekčnej služby (ďalej len „vyšetrovateľ Úradu inšpekčnej služby“) je vo veciach, ktoré vyšetruje procesne samostatný, vo svojej činnosti je viazaný ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a v rozsahu ustanovenom Trestným poriadkom aj pokynmi a príkazmi prokurátora a súdu. Dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Podľa § 46 ods. 7 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. februára 2019, kedy vznikol Úrad inšpekčnej služby, v prípadoch trestných činov policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS, sú v trestnom konaní príslušné krajské prokuratúry a v osobitných prípadoch Úrad špeciálnej prokuratúry. Každé vydané rozhodnutie vyšetrovateľa Úradu inšpekčnej služby vo veci samotnej je preskúmané príslušnou prokuratúrou.

1. Činnosť Úradu inšpekčnej služby na úseku trestného konania

Úrad inšpekčnej služby evidoval v roku 2021 na úseku trestného konania **1 908 trestných vecí** (vyšetrovacích spisov). Celkový počet trestných vecí evidovaných v roku 2021 na úseku trestného konania tvorilo 1 354 vecí zaevidovaných v hodnotenom období, 73 obnovených vecí a 481 vecí, ktoré boli prenesené z predchádzajúceho roku, nakoľko k 31. decembru 2020 neboli vybavené. Z celkového počtu 1 908 trestných vecí bolo ukončených 1 372, čo predstavuje 71,90 % z celkového objemu trestných vecí a o 536 trestných veciach nebolo k 31. decembru 2021 rozhodnuté.

Počet trestných vecí riešených Úradom inšpekčnej služby v roku 2021 je uvedený v tabuľke č. 1.

počet trestných vecí riešených Úradom inšpekčnej služby v roku 2021	**spolu**		
	PZ	**ZVJS**	**FS**
celkový počet trestných vecí	**1908**		
	1593	207	108
počet zaevidovaných trestných vecí v roku 2021	**1354**		
	1 147	146	61
obnovené a prenesené trestné veci z predchádzajúceho obdobia	**554**		
	446	61	47
ukončené trestné veci	**1372**		
	1 138	163	71
nerozhodnuté trestné veci	**536**		
	455	44	37

Tabuľka č. 1: Počet trestných vecí riešených Úradom inšpekčnej služby v roku 2021

Z celkového počtu **1 908** trestných vecí **1 593** smerovalo **proti policajtom, 207** smerovalo **proti príslušníkom ZVJS** a **108** smerovalo **proti príslušníkom FS.**

Celkový počet trestných vecí evidovaných na úseku trestného konania tvorili podnety získané vlastnou činnosťou Úradu inšpekčnej služby, podnety od občanov, oznámenia

predkladané prokuratúrou, Zborom väzenskej a justičnej stráže, finančnou správou alebo iné podnety (napríklad oznámenia postúpené od iných služieb Policajného zboru).

Na úseku trestného konania bolo 58 trestných vecí ukončených návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku a 8 trestných vecí bolo ukončených návrhom na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku.

V trestných veciach, kde výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní, bolo 42 vecí postúpených podľa § 214 Trestného poriadku a v 79 prípadoch boli veci odovzdané na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania.

Z celkového počtu 1 908 trestných vecí bolo 808 vecí odmietnutých podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania, čo predstavuje 42,34 % z celkového počtu. V 77 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov uvedených v § 215 Trestného poriadku. Celkovo bolo v hodnotenom období ukončených 1 372 trestných vecí.

Spôsoby vybavenia trestných vecí podľa ustanovení Trestného poriadku sú uvedené v tabuľke č. 2.

spôsoby vybavenia trestných vecí podľa Trestného poriadku	**spolu**		
	PZ	**ZVJS**	**FS**
§ 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku **odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie**	**79**		
	68	6	5
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku **odmietnuté**	**808**		
	653	125	30
§ 209 ods. 1 Trestného poriadku **ukončené návrhom na podanie obžaloby (NPO) prokurátorovi**	**58**		
	47	7	4
§ 214 ods. 1 Trestného poriadku **postúpenie inému orgánu na disciplinárne konanie**	**42**		
	35	4	3
§ 215 Trestného poriadku **zastavenie trestného stíhania**	**77**		
	61	7	9
§ 232 Trestného poriadku **konanie o dohode o vine a treste**	**8**		
	6	2	0
ukončené iným spôsobom podľa ustanovení Trestného poriadku ukončené iným spôsobom - napríklad § 197 ods. 1 písm. c), § 216, § 218, § 228, Trestného poriadku, spojením a pod.	**300**		
	268	12	20
spolu ukončených trestných vecí	**1372**		
	1138	163	71

Tabuľka č. 2: Spôsoby vybavenia trestných vecí podľa ustanovení Trestného poriadku v roku 2021

Podiel odmietnutých a zastavených trestných vecí 885 z celkového počtu 1 908 trestných vecí tvorí 46,38 % z celkového objemu ukončených vecí. V tejto súvislosti

je potrebné zdôrazniť, že v oblasti podaní od občanov zotrval trend z predchádzajúceho obdobia, kedy je medzi podaniami veľa neopodstatnených, vymyslených a nedôvodných oznámení, ktoré súvisia so samotným charakterom práce, najmä u policajtov a príslušníkov ZVJS, ktorí v rámci služobnej činnosti zasahujú do základných práv a slobôd občanov. Takisto je potrebné zohľadniť aj skupinu občanov, ktorí podávajú desiatky takmer totožných podnetov v úmysle dosiahnuť nápravu svojich údajne porušených práv, pričom opakovane vyjadrujú nespokojnosť s vybavením ich predchádzajúcich podaní a trestných oznámení policajtmi. Súčasťou takýchto podaní sú aj trestné oznámenia na samotných poverených príslušníkov alebo vyšetrovateľov Policajného zboru, ktorí v ich veciach konali a rozhodli a následne aj trestné oznámenia na nadriadených týchto policajtov.

Na úseku odhaľovania trestnej činnosti vykonávanej v rámci operatívno-pátracej činnosti policajti Úradu inšpekčnej služby dokumentovali trestnú činnosť v **935** spisoch a predložili orgánom činným v trestnom konaní 98 realizačných návrhov, to znamená podnetov, z ktorých vyplývalo podozrenie zo spáchania trestného činu.

2. Trestná činnosť policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS

Podľa platného právneho poriadku je na trestné činy policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS vecne príslušný vyšetrovateľ Úradu inšpekčnej služby, okrem trestných činov uvedených v § 10 ods. 7 písm. c) Trestného poriadku.

V praxi však nastávajú prípady, keď aj iné útvary Policajného zboru s osobitným postavením vedú vyšetrovanie vo svojej vecnej príslušnosti a v priebehu vyšetrovania sa zistí, že medzi podozrivými sú aj osoby patriace do vecnej príslušnosti Úradu inšpekčnej služby. V takýchto prípadoch môže prokurátor uplatniť postup podľa ustanovenia § 230 ods. 2 písm. i) Trestného poriadku a opatrením prikázať, aby vyšetrovanie trestného činu policajta, príslušníka ZVJS alebo príslušníka FS vykonal vyšetrovateľ zaradený na útvare Policajného zboru, ktorý vedie vyšetrovanie v uvedenej veci. Pred vydaním opatrenia si prokurátor vyžiada stanovisko riaditeľa Úradu inšpekčnej služby, ktoré však nie je pre prokurátora záväzné. Ďalej dávame do pozornosti, že v zmysle § 230 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku je aj dozorový prokurátor oprávnený vykonať celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie trestných činov policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS, ako aj vydať v týchto veciach rozhodnutie.

Na základe uvedeného postupu sa v hodnotenom období národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru a Krajská prokuratúra Bratislava podieľali na vyšetrovaní trestnej činnosti policajtov a príslušníkov FS. Úrad inšpekčnej služby v sledovanom období obvinil 78 policajtov resp. bývalých policajtov, 10 príslušníkov resp. bývalých príslušníkov ZVJS a 6 príslušníkov resp. bývalých príslušníkov FS. V rámci policajných akcií zameraných na korupciu a organizované formy trestnej činnosti, ktoré národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru realizovala v hodnotenom období bolo obvinených 12 policajtov resp. bývalých policajtov a 13 príslušníkov resp. bývalých príslušníkov FS. Krajská prokuratúra Bratislava obvinila 2 policajtov. Niektoré z týchto obvinených osôb boli už vyšetrované za iné skutky aj na Úrade inšpekčnej služby, alebo boli v hodnotenom období obvinené opakovane.

Z dôvodu vykázania korektných údajov boli tieto osoby započítané do nasledujúcich štatistických prehľadov iba jedenkrát.

Počty obvinených policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS v roku 2021 sú uvedené v tabuľke č. 3.

Celkovo bolo v rámci Slovenskej republiky v roku 2021 vznesené obvinenie **90 policajtom**, **10 príslušníkom ZVJS, 19 príslušníkom FS,** t. j. celkovo 119 osobám**.**

obvinení policajti a príslušníci ZVJS a príslušníci FS v roku 2021	**spolu**		
	PZ	**ZVJS**	**FS**
počet obvinených spolu	**119**		
počet obvinených PZ / ZVJS / FS	90	10	19
skutočný stav PZ / ZVJS / FS k 31. 12. 2021	20 910	4 872	8077
podiel obvinených z celkového počtu	0,43 %	0,20 %	0,23 %

Tabuľka č. 3: Počty obvinených policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS v roku 2021

2.1 Trestná činnosť policajtov

Z celkového počtu 1 908 trestných vecí evidovaných na Úrade inšpekčnej služby **1 593** smerovalo proti policajtom.

Z 1 593 vecí bolo 6 trestných vecí ukončených návrhom na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku a 47 trestných vecí bolo ukončených návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku (počet 47 predstavuje 0,22 % z celkového skutočného počtu 20 910 policajtov).

V trestných veciach, kde výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní, bolo 35 vecí postúpených podľa § 214 Trestného poriadku a v 68 prípadoch boli veci odovzdané na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania.

Z celkového počtu 1 593 trestných vecí smerujúcich proti policajtom bolo 653 vecí odmietnutých podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania, čo predstavuje 40,99 % z celkového počtu.

V 61 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov uvedených v § 215 Trestného poriadku. Ďalej bolo 268 trestných vecí ukončených iným spôsobom, pričom prehľad spôsobov vybavenia trestných vecí smerujúcich proti policajtom je súčasťou tabuľky č. 2.

2.1.1 Obvinení policajti

Celkovo bolo v rámci Slovenskej republiky v roku 2021 vznesené obvinenie **90 policajtom** za 134 trestných činov. Z celkového počtu 90 obvinených policajtov bolo **20**

v riadiacej funkcii t. j. 22,22 % a 70 radových policajtov t. j. 77,78 %. Podiel obvinených policajtov k celkovému počtu 20 910 policajtov tvorí 0,43 %.

Na odhaľovaní a objasňovaní trestnej činnosti policajtov v roku 2021 sa okrem Úradu inšpekčnej služby, ktorý vzniesol obvinenie 78 policajtom, podieľala aj národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru, ktorá vzniesla obvinenie 12 policajtom a Krajská prokuratúra Bratislava, ktorá vzniesla obvinenie 2 policajtom. Medzi policajtmi, ktorým vzniesol obvinenie Úrad inšpekčnej služby, boli aj 2 bývalí policajti, ktorým v hodnotenom období vzniesla obvinenie aj národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru, preto celkový počet predstavuje 90 obvinených policajtov, resp. bývalých policajtov.

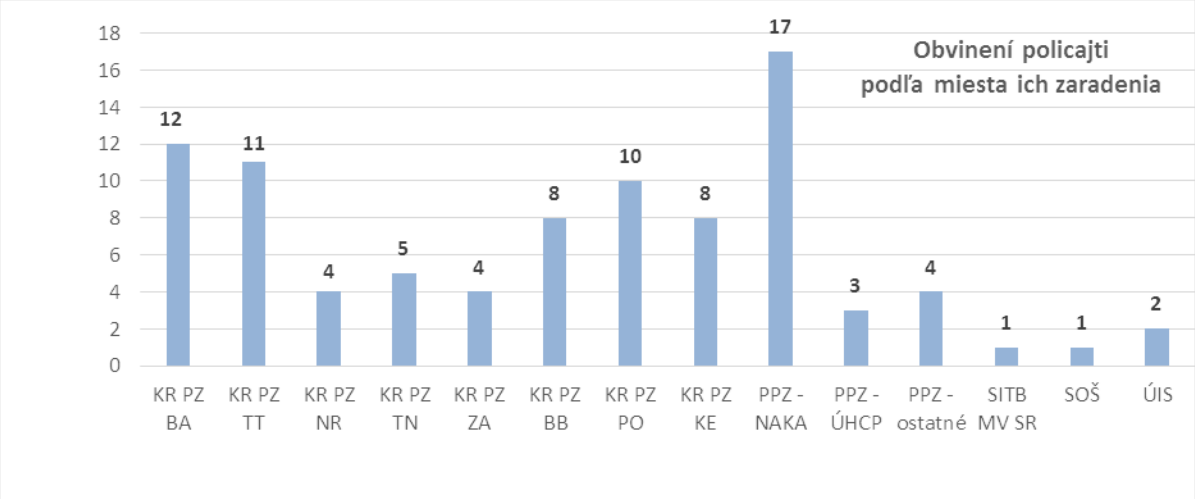
V niektorých prípadoch boli tieto osoby v rámci hodnoteného obdobia obvinené viackrát, keďže spáchali viaceré skutky v rôznych časových obdobiach, ktoré boli postupne zadokumentované a vyšetrené.

V súvislosti s vyšetrovaním trestnej činnosti policajtov Úrad inšpekčnej služby v roku 2021 obvinil aj 5 civilných osôb, ktoré sa podieľali na páchaní trestnej činnosti formou spolupáchateľstva alebo samostatnými skutkami, napríklad poskytnutím úplatku za účelom získania neoprávneného prospechu.

Z celkového počtu 90 obvinených policajtov v roku 2021 bolo najviac zaradených na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave (12) a na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Trnave (11). Najnižší počet bol zaznamenaný na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Nitre (4) a Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Žiline (4).

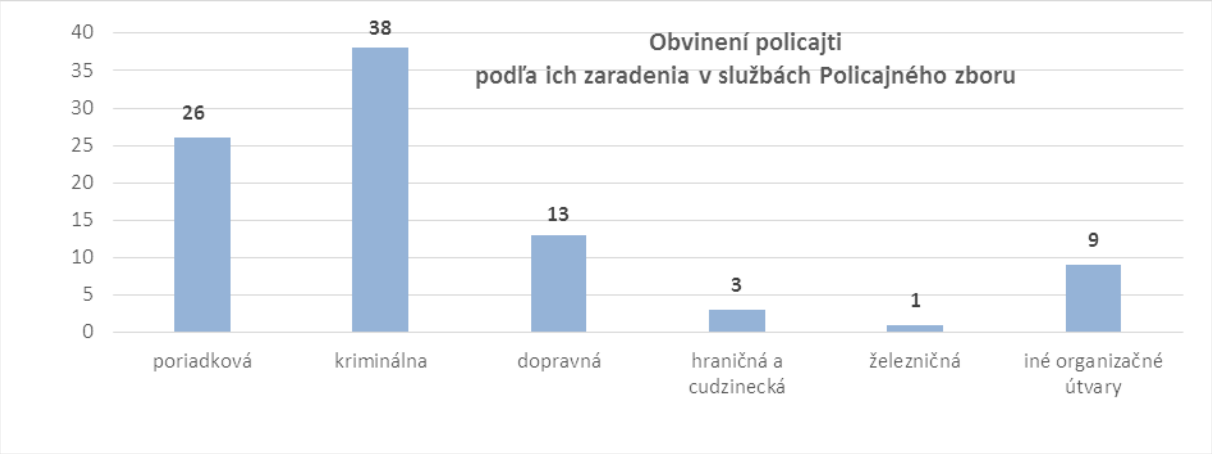
V rámci organizačných zložiek Prezídia Policajného zboru má najväčšie zastúpenie národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru (17).

Počty obvinených policajtov podľa miesta ich služobného zaradenia v rámci krajských riaditeľstiev Policajného zboru, útvarov Prezídia Policajného zboru a útvarov ministerstva sú znázornené **v grafe č. 1.**

Graf č. 1: Počty obvinených policajtov podľa miesta ich služobného zaradenia v roku 2021

Počty obvinených policajtov v roku 2021 z hľadiska ich zaradenia v jednotlivých službách Policajného zboru podľa zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore sú uvedené **v grafe č. 2.**

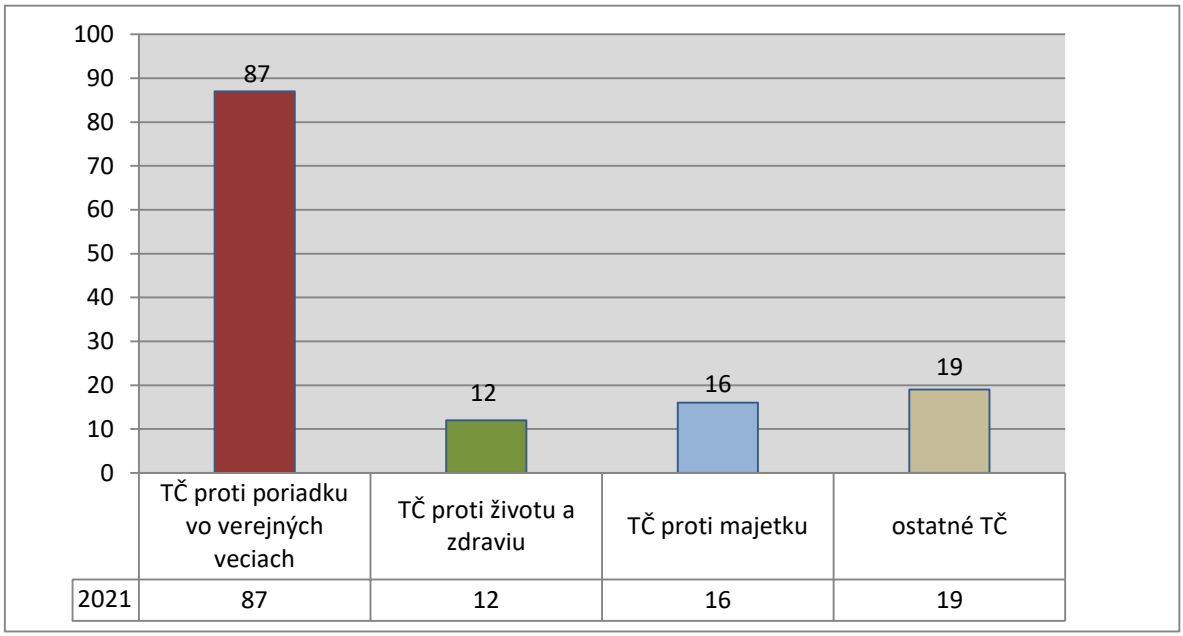
Graf č. 2: Počty obvinených policajtov z hľadiska ich zaradenia v službách Policajného zboru a v iných organizačných útvaroch ministerstva v roku 2021

Samostatnú skupinu tvoria organizačné, riadiace a analytické útvary, ako aj útvary zabezpečujúce podporu výkonu služobnej činnosti, ktoré sú v grafe označené ako „iné organizačné útvary".

2.1.2 Skladba trestnej činnosti policajtov

Celkovo bolo v roku 2021 zaznamenaných **134** trestných činov policajtov resp. bývalých policajtov, z ktorých 103 súvisí s výkonom služobnej činnosti. V najväčšom počte boli páchané trestné činy proti poriadku vo verejných veciach, kde bolo spáchaných 87 trestných činov. V skupine trestných činov proti životu a zdraviu policajti spáchali 12 trestných činov a v skupine trestných činov proti majetku 16 trestných činov.

Skladba a počty trestných činov policajtov v roku 2021 sú znázornené **v grafe č. 3.**

Graf č. 3: Skladba a počty trestných činov policajtov v roku 2021

Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach

Celkovo boli policajti obvinení za 87 trestných činov proti poriadku vo verejných veciach. Táto skupina predstavuje 64,92 % z celkového počtu 134 spáchaných trestných činov. V skupine trestných činov proti poriadku vo verejných veciach bol najpočetnejšie zastúpený trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorý evidujeme v 52 prípadoch.

Oblasti, v súvislosti s ktorými dochádza k najčastejšiemu páchaniu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa:

- vynášanie informácií z vyšetrovaných trestných vecí,
- nezákonné postupy pri dokumentovaní dodržiavaní pravidiel cestnej premávky,
- ovplyvňovanie priebehu objasňovania alebo vyšetrovania trestnej činnosti s cieľom privodiť neoprávnený prospech inej osobe,
- použitie neprimeraného násilia pri služobných zákrokoch, resp. voči zadržaným alebo zaisteným osobám,
- neoprávnené lustrácie v informačných systémov ministerstva a následne poskytnutie takto získaných informácií policajno-bezpečnostného charakteru neoprávnenej osobe.

Do tejto kategórie patria aj korupčné trestné činy, kde bolo v roku 2021 zaznamenaných celkovo 15 trestných činov, a to trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona (12), trestný čin podplácania podľa § 333 Trestného zákona (2) a trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona (1).

Ďalej sem patria aj prípady, kedy sa policajti snažili ovplyvniť, alebo iným spôsobom mariť vyšetrovanie. V roku 2021 boli zaznamenané prípady trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 Trestného zákona (9), trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 Trestného zákona (1) a trestného činu ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti podľa § 353 Trestného zákona (2).

V tejto skupine bol v roku 2021 zaznamenaný aj trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 Trestného zákona (3), trestný čin krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona (2), trestný čin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 Trestného zákona (1) a trestný čin prevádzačstva podľa § 355 Trestného zákona (2).

Trestné činy proti životu a zdraviu

V roku 2021 sa mali policajti dopustiť 12 trestných činov proti životu a zdraviu. V tejto skupine bolo najviac trestných činov zaznamenaných v súvislosti s dopravnými nehodami s účasťou policajtov, kedy došlo k porušeniu ustanovení zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v dôsledku neprispôsobenia vedenia vozidla stavebnému, dopravno-technického stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam.

K dopravným nehodám policajtov došlo v 8 prípadoch mimo služby v čase osobného voľna a v 1 prípade so služobným cestným vozidlom, pričom ani v jednom prípade nebolo vykonanými skúškami zistené požitie alkoholu. V súvislosti s celkovo 9 dopravnými nehodami policajtov v roku 2021 bol zaznamenaný trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona (1), trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 Trestného zákona (5) a trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona (3), pričom ide o nedbanlivostné trestné činy.

Do tejto kategórie zaraďujeme aj úmyselné trestné činy ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona, ktoré boli spáchané celkovo v 2 prípadoch, z toho v 1 prípade mimo výkonu štátnej služby a v 1 prípade v súvislosti s výkonom služby, kde bolo použité neprimerané násilie voči zaistenej osobe.

V rámci rozpracovaných prípadov súvisiacich s drogovou trestnou činnosťou, ktorá patrí do skupiny závažnej trestnej činnosti, Úrad inšpekčnej služby zrealizoval prípad, kedy policajt spáchal trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 Trestného zákona (1).

Trestné činy proti majetku

V roku 2021 evidujeme 16 trestných činov proti majetku. Najčastejšie došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona (5). V týchto prípadoch podvodov obvinení policajti uviedli do omylu tretie osoby za účelom získania finančného prospechu.

V roku 2021 bol zaznamenaný 1 trestný čin poisťovacieho podvodu podľa § 223 Trestného zákona, ktorého sa dopustil jeden policajt tým, že nahlásil fiktívnu dopravnú nehodu za účelom vylákania poistného plnenia.

Okrem uvedených trestných činov bol v tejto kategórii zaznamenaný aj trestný čin sprenevery podľa § 213 Trestného zákona (2), trestný čin neoprávneného užívania cudzej veci podľa § 215 Trestného zákona (1), trestný čin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 Trestného zákona (1), trestný čin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku § 219 Trestného zákona (1), trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona (1), trestný čin zatajenia veci podľa § 236 Trestného zákona (1), trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona (1) a trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Trestného zákona (2).

Ostatné trestné činy

Medzi najpočetnejšie trestné činy, ktoré nespadajú do vyššie uvedených kategórií, patrili v roku 2021 prípady, kedy policajti viedli motorové vozidlá pod vplyvom alkoholu

mimo služby a tým došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona (6).

V hodnotenom období boli zaznamenané prípady, kedy policajti bez služobného dôvodu vykonávali lustrácie v informačných systémoch ministerstva a následne takto získané osobné údaje a služobné informácie odovzdávali neoprávneným osobám alebo dokonca osobám z kriminálneho prostredia, čím sa dopustili trestného činu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona (3).

Vyšetrovaniu tohto druhu trestnej činnosti Úrad inšpekčnej služby venuje mimoriadnu pozornosť, pričom vyšetruje všetky podozrenia zo spáchania spomenutého trestného činu policajtmi. Zároveň sa prostredníctvom medializovaných prípadov snaží odradiť policajtov od možného protiprávneho konania, s upozornením na možné trestnoprávne následky pre páchateľov, ktoré majú taktiež vplyv na ich ďalšie zotrvanie v Policajnom zbore.

V hodnotenom období bol zaznamenaný aj trestný čin vydierania podľa § 189 Trestného zákona (4), trestný čin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona (1), trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona (1), trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 Trestného zákona (1), trestný čin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona (1), trestný čin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 Trestného zákona (1) a trestný čin neoprávneného podnikania podľa § 251 Trestného zákona (1).

2.2 Trestná činnosť príslušníkov ZVJS

Z celkového počtu 1 908 trestných vecí evidovaných na Úrade inšpekčnej služby **207** smerovalo proti príslušníkom ZVJS.

Z počtu 207 trestných vecí vedených proti príslušníkom ZVJS bolo 7 ukončených návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku a 2 návrhom na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku.

V trestných veciach, kde výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní, boli 4 veci postúpené podľa § 214 Trestného poriadku a v 6 prípadoch boli veci odovzdané na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania.

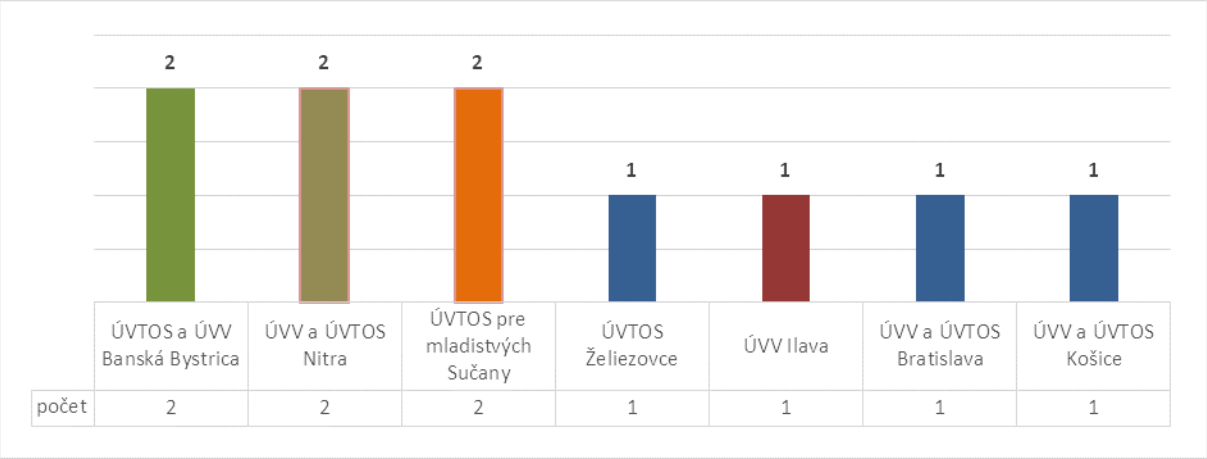
Nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania bolo 125 vecí odmietnutých podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, čo predstavuje takmer 60,38 % z celkového počtu. V 7 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov uvedených v § 215 Trestného poriadku a 12 trestných vecí bolo ukončených iným spôsobom, pričom prehľad spôsobov vybavenia trestných vecí smerujúcich proti príslušníkom ZVJS je súčasťou tabuľky č. 2.

2.2.1 Obvinení príslušníci ZVJS

Celkovo bolo v roku 2021 vznesené obvinenie **10** príslušníkom resp. bývalým príslušníkom ZVJS. Z celkového počtu 10 obvinených príslušníkov ZVJS boli **2 v riadiacej funkcii**. Podiel obvinených príslušníkov ZVJS k celkovému počtu 4 872 príslušníkov ZVJS tvorí 0,20 %.

V roku 2021 boli obvinení príslušníci ZVJS zaradení v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany (2), v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica (2), v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra (2), v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce (1), v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava (1), v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice (1), v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (1).

Prehľad obvinených príslušníkov ZVJS podľa organizačnej zložky ich služobného zaradenia je znázornený v **grafe č. 4.**

Graf č. 4: Počty obvinených príslušníkov ZVJS podľa organizačnej zložky ich služobného zaradenia v roku 2021

2.2.2 Skladba trestnej činnosti príslušníkov ZVJS

V roku 2021 boli príslušníci ZVJS celkovo obvinení za 10 trestných činov. V súvislosti s výkonom služobnej činnosti bol zaznamenaný trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona (1) a trestný čin podplácania podľa § 332 Trestného zákona (1), kedy príslušníci ZVJS zabezpečili neoprávnené výhody pre odsúdených počas výkonu trestu odňatia slobody výmenou za neoprávnený prospech.

Ostatné trestné činy príslušníkov ZVJS boli zaznamenané v čase mimo výkonu služby. Pri dvoch dopravných nehodách príslušníkov ZVJS v čase mimo služby bol zaznamenaný nedbanlivostný trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 Trestného zákona (2). Ďalej bol v hodnotenom období zaznamenaný trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 Trestného zákona (1), trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289

Trestného zákona (4) a trestný čin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona (1).

2.3 Trestná činnosť príslušníkov FS

Z celkového počtu 1 908 trestných vecí evidovaných na Úrade inšpekčnej služby **108** smerovalo proti príslušníkom FS.

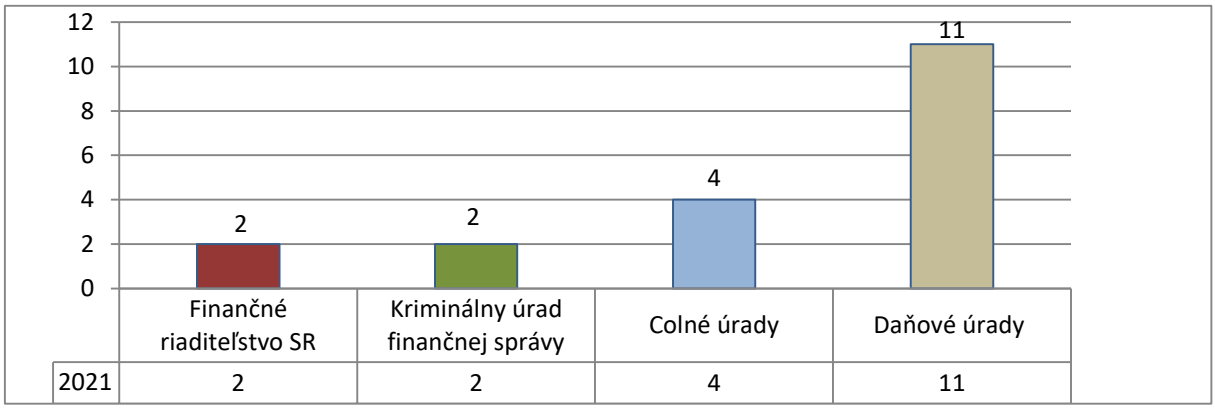
Z počtu 108 trestných vecí vedených proti príslušníkom FS boli 4 ukončené návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku. V 5 prípadoch boli veci odovzdané na disciplinárne konanie podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Z počtu 108 trestných vecí vedených proti príslušníkom FS bolo 30 vecí odmietnutých podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania, čo predstavuje takmer 27,77 % z celkového počtu. V 9 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov uvedených v § 215 Trestného poriadku. Ďalej bolo 20 trestných vecí ukončených iným spôsobom, pričom prehľad spôsobov vybavenia trestných vecí smerujúcich proti príslušníkom FS je súčasťou tabuľky č. 2.

2.3.1 Obvinení príslušníci FS

Celkovo bolo v roku 2021 vznesené obvinenie **19** príslušníkom FS, resp. bývalým príslušníkom FS. Z celkového počtu 19 obvinených príslušníkov FS boli 8 v riadiacej funkcii. Podiel obvinených príslušníkov FS k celkovému počtu 8 077 príslušníkov je 0,23 %.

Na objasňovaní trestnej činnosti príslušníkov FS v roku 2021 sa okrem Úradu inšpekčnej služby, ktorý vzniesol obvinenie 6 príslušníkom FS, podieľala aj národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru, ktorá vzniesla obvinenie 13 príslušníkom FS.

Prehľad obvinených príslušníkov FS podľa organizačnej zložky ich služobného zaradenia je znázornený v **grafe č. 5.**

Graf č. 5: Počty obvinených príslušníkov FS podľa organizačnej zložky ich služobného zaradenia v roku 2021

2.3.2 Skladba trestnej činnosti príslušníkov FS

Celkovo bolo v roku 2021 zaznamenaných **42** trestných činov, za ktoré boli obvinení príslušníci FS, resp. bývalí príslušníci FS.

V súvislosti s výkonom služobnej činnosti bol najpočetnejšie zastúpený trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona (13), trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona (10) a trestný čin podplácania podľa § 333 Trestného zákona (4). Uvedené trestné činy súvisia s ovplyvňovaním prebiehajúcich trestných konaní s cieľom privodiť prospech neoprávaným osobám. Ďalej bol zaznamenaný trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (3), trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona (1), trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona (1) a trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona (1).

Ostatné trestné činy príslušníkov FS boli zaznamenané v čase mimo výkonu služby. Pri dopravnej nehode príslušníka FS bol zaznamenaný trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 158 (1) a trestný čin neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona (1). Ďalej bol zaznamenaný trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 Trestného zákona (1), trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona (2) a pokračujúci trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona (1). U jedného príslušníka FS bol zaznamenaný aj trestný činy výroby extrémistického materiálu podľa § 422a Trestného zákona (1), trestný čin rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b Trestného zákona (1) a trestný čin prechovávania extrémistického materiálu podľa § 422c Trestného zákona (1).

3. Vyšetrovanie podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, príslušníkmi ZVJS a príslušníkmi FS evidovaných Úradom inšpekčnej služby

Na vyšetrovanie podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, príslušníkmi ZVJS a príslušníkmi FS je v pôsobnosti ministerstva vecne príslušný Úrad inšpekčnej služby. Jednotlivé podania boli Úradom inšpekčnej služby v roku 2021 evidované na základe oznámení predkladaných Zborom väzenskej a justičnej stráže, prokuratúrou, jednotlivými fyzickými osobami, ale aj postúpením od iných útvarov Policajného zboru.

V súvislosti s uvedenou problematikou je potrebné uviesť, že početnosť týchto podaní neodzrkadľuje aktivitu Úradu inšpekčnej služby na úseku odhaľovania, nakoľko tieto sú evidované na základe oznámení iných subjektov a následne sú predmetom posúdenia vyšetrovateľom Úradu inšpekčnej služby.

3.1 Celkový prehľad podaní evidovaných Úradom inšpekčnej služby za rok 2021

Úrad inšpekčnej služby evidoval v roku 2021 celkom 148 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi a príslušníkmi ZVJS, z ktorých 36 bolo prenesených z predchádzajúceho obdobia, keďže neboli ukončené v sledovanom období.

Z celkového počtu 148 podaní bolo k 31. decembru 2021 ukončených 113 podaní 76,35 % a 35 podaní 23,65 % bolo prenesených do ďalšieho obdobia. Predmetné údaje sú uvedené v tabuľke č. 4.

	spolu		
	PZ	**ZVJS**	**FS**
Celkový počet podaní za rok 2021	**148**		
	109	39	0
podania zaevidované v roku 2021	**112**		
	87	25	0
podania prenesené z predchádzajúceho obdobia	**36**		
	22	14	0
ukončené podania k 31. 12. 2021	**113**		
	78	35	0
neukončené podania k 31. 12. 2021	**35**		
	31	4	0

Tabuľka č. 4: Celkový počet podaní evidovaných Úradom inšpekčnej služby za rok 2021

Stav vybavenia podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, príslušníkmi ZVJS a príslušníkmi FS k 31. decembru 2021 podľa Trestného poriadku je uvedený v tabuľke č. 5.

stav vybavenia podaní podľa Trestného poriadku k 31. decembru 2021	**PZ**	**ZVJS**	**FS**	**celkom**
§ 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie	1	1	0	2
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté	67	32	0	99
§ 199 Trestného poriadku začatie trestného stíhania	5	1	0	6
§ 209 Trestného poriadku návrh na podanie obžaloby	3	0	0	3
§ 214 Trestného poriadku postúpenie veci	1	0	0	1
§ 215 Trestného poriadku zastavenie trestného stíhania	6	2	0	8
§ 228 ods. 1 Trestného poriadku prerušenie trestného stíhania	1	0	0	1
nebolo rozhodnuté v hodnotenom období	25	3	0	28
celkom	109	39	0	148

Tabuľka č. 5: Stav vybavenia podaní podľa Trestného poriadku Úradom inšpekčnej služby k 31. decembru 2021

Z celkového počtu 148 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi a príslušníkmi ZVJS sa v 107 prípadoch 72,30 % neprimerané násilie z ich strany nepotvrdilo. Uznesením o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bolo ukončených 99 podaní a v 8 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov podľa § 215 Trestného poriadku.

Vydaním uznesenia podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo v 2 veciach rozhodnuté o odovzdaní na disciplinárne konanie. Podaním návrhu na podanie obžaloby podľa § 209 Trestného poriadku boli ukončené 3 veci a 1 vec bola v zmysle § 214 Trestného poriadku postúpená inému orgánu.

K 31. decembru 2021 bolo 35 neukončených vecí. V 6 prípadoch bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku, v 1 veci bolo trestné stíhanie prerušené podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu, že sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe a rozhodnuté nebolo o 28 podaniach.

Počas roka 2021 bolo v jednej veci vydané uznesenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, ktorým bolo vznesené obvinenie jednému policajtovi za trestný čin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona. Tabuľka č. 5 neobsahuje informáciu o vznesení obvinenia z toho dôvodu, že predmetná vec bola k 31. decembru 2021 vybavená návrhom na podanie obžaloby v zmysle § 209 Trestného poriadku. V danej tabuľke uvádzame len posledné vybavenie podania v danom roku.

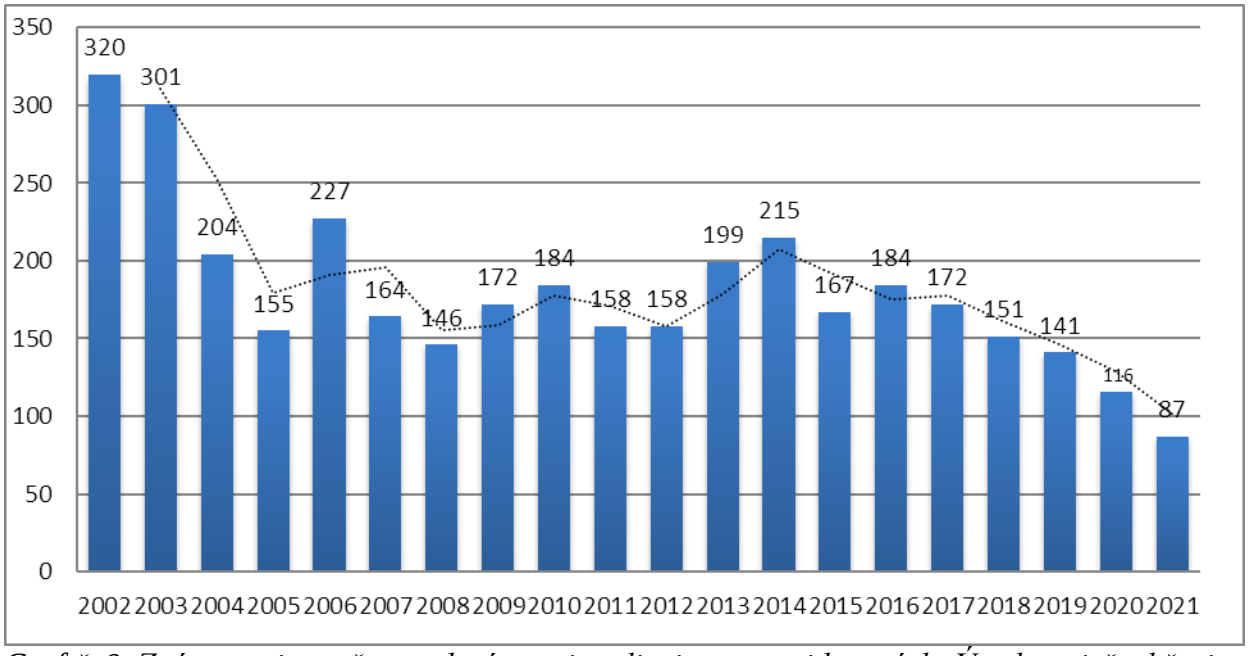
3.2 Prehľad podaní smerujúcich proti policajtom

Úrad inšpekčnej služby v roku 2021 evidoval 109 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi, z ktorých 22 bolo prenesených z predchádzajúceho obdobia, keďže neboli ukončené v sledovanom období. K 31. decembru 2021 bolo ukončených 78 podaní 71,56 % a 31 podaní 28,44 % bolo prenesených do ďalšieho obdobia. Predmetné údaje sú uvedené v tabuľke č. 6.

Počet podaní za rok 2021 smerujúcich proti policajtom	**109**
podania zaevidované v roku 2021	87
podania prenesené z predchádzajúceho obdobia	22
ukončené podania k 31. decembru 2021	78
neukončené podania k 31. decembru 2021	31

Tabuľka č. 6: Počet podaní smerujúcich proti policajtom evidovaných Úradom inšpekčnej služby za rok 2021

Znázornenie počtu podaní proti policajtom zaevidovaných Úradom inšpekčnej služby za obdobie rokov 2002 až 2021 bez prenosu je uvedené v grafe č. 6.

Graf č. 6: Znázornenie počtu podaní proti policajtom zaevidovaných Úradom inšpekčnej služby za obdobie rokov 2002 až 2021

Od roku 2016 bolo zaznamenané kontinuálne znižovanie počtu evidovaných podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi. Z analýzy predložených podkladov z kancelárie prezidenta Policajného zboru možno vyhodnotiť, že uvedený trend môže byť spôsobený viacerými faktormi, ako napríklad pravidelným preškoľovaním policajtov, preventívnou činnosťou, zvýšenou kontrolnou činnosťou nadriadených zameranou na:

- správanie policajtov vykonávajúcich služobné zákroky proti osobám,
- dodržiavanie ľudských práv pri obmedzení osobnej slobody osôb,
- vypĺňanie administratívnych pomôcok, ktoré sa týkajú údajov osôb obmedzených na osobnej slobode.

Na klesajúci trend môže mať vplyv aj Prezídiom Policajného zboru každoročne vypracovávaný prehľad nedostatkov v služobnej činnosti policajtov zistených vlastnou kontrolnou činnosťou a činnosťou krajských riaditeľstiev Policajného zboru, pričom zovšeobecnené nedostatky Prezídium Policajného zboru zasiela svojim organizačným zložkám, stredným odborným školám Policajného zboru a Akadémii Policajného zboru v Bratislave s cieľom obmedziť výskyt týchto nedostatkov v policajnej praxi. V sledovanom období bola tiež venovaná zvýšená pozornosť postupu a správaniu sa policajtov pri využívaní oprávnení a používaní donucovacích prostriedkov pri vykonávaní služobných zákrokov spojených so zásahom do práv a slobôd, používaniu obrazových a zvukových zariadení na monitorovanie policajných zákrokov, akcií, postupov a správania sa policajtov. Nadriadenými bol kladený dôraz aj na činnosti policajtov v súvislosti so zaznamenávaním všetkých relevantných údajov osôb obmedzených na osobnej slobode a dodržiavaním práv a slobôd osôb umiestnených v celách policajného zaistenia. Taktiež aj pravidelné školenia policajtov z príslušných interných predpisov, všeobecne záväzných právnych predpisov

a metodiky vykonávania služobných zákrokov boli zamerané na dôsledné dodržiavanie práv a slobôd zadržaných, zaistených a obvinených osôb s cieľom zabrániť mučeniu a neľudskému správaniu. Preventívna činnosť bol zameraná na zamedzenie, resp. elimináciu výskytu negatívnych javov vo výkone štátnej služby policajtov. Podobne ako rok 2020 aj rok 2021 bol výrazne ovplyvnený pandemickou situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19.

Stav vybavenia podaní proti policajtom podľa Trestného poriadku k 31. decembru 2021 je uvedený v tabuľke č. 7.

stav vybavenia podaní proti policajtom podľa Trestného poriadku k 31. decembru 2021	109
§ 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie	1
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté	67
§ 199 Trestného poriadku začatie trestného stíhania	5
§ 209 Trestného poriadku návrh na podanie obžaloby	3
§ 214 Trestného poriadku postúpenie veci	1
§ 215 Trestného poriadku zastavenie trestného stíhania	6
§ 228 ods. 1 Trestného poriadku prerušenie trestného stíhania	1
nebolo rozhodnuté v hodnotenom období	25

Tabuľka č. 7: Stav vybavenia podaní proti policajtom podľa Trestného poriadku Úradom inšpekčnej služby k 31. decembru 2021

Z celkového počtu 109 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi sa v 73 prípadoch 66,97 % neprimerané násilie z ich strany nepotvrdilo. Uznesením o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bolo ukončených 67 podaní a v 6 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov podľa § 215 Trestného poriadku.

Vydaním uznesenia podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo v 1 veci rozhodnuté o odovzdaní na disciplinárne konanie. Podaním návrhu na podanie obžaloby podľa § 209 Trestného poriadku boli ukončené 3 veci a 1 vec bola v zmysle § 214 Trestného poriadku postúpená inému orgánu.

K 31. decembru 2021 bolo 31 neukončených vecí. V 5 veciach bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku, v 1 veci bolo trestné stíhanie prerušené podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu, že sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe a rozhodnuté nebolo o 25 podaniach.

Počas roka 2021 bolo v jednej veci vydané uznesenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, ktorým bolo vznesené obvinenie jednému policajtovi za trestný čin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona. Tabuľka č. 7 neobsahuje informáciu o vznesení obvinenia z toho dôvodu, že predmetná vec bola k 31. decembru 2021 vybavená návrhom na podanie obžaloby v zmysle § 209 Trestného poriadku. V danej tabuľke uvádzame len posledné vybavenie podania v danom roku.

Podania proti policajtom v roku 2021 boli zaslané Zborom väzenskej a justičnej stráže v 19 prípadoch, jednotlivými fyzickými osobami v 36 prípadoch, prokuratúrou v 3 prípadoch a inými útvarmi Policajného zboru v 29 prípadoch.

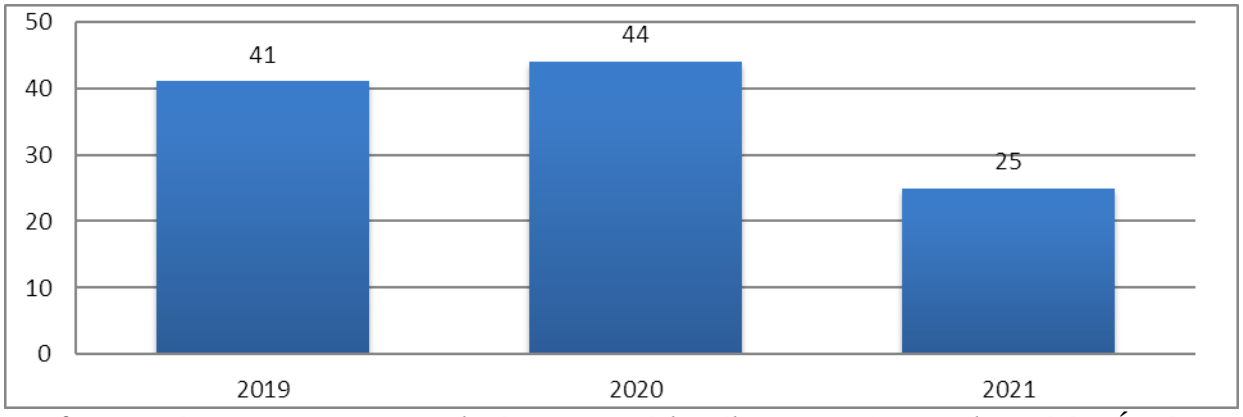
3.3 Prehľad podaní smerujúcich proti príslušníkom ZVJS

Úrad inšpekčnej služby v roku 2021 evidoval 39 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené príslušníkmi ZVJS, z ktorých 14 bolo prenesených z predchádzajúceho obdobia, keďže neboli ukončené v roku 2020. V roku 2021 bolo ukončených 35 podaní 89,74 % a 4 podania 10,26 % boli prenesené do ďalšieho obdobia. Predmetné údaje sú uvedené v tabuľke č. 8.

počet podaní za rok 2021 smerujúcich proti príslušníkom ZVJS	**39**
podania zaevidované v roku 2021	25
podania prenesené z predchádzajúceho obdobia	14
ukončené podania k 31. decembru 2021	35
neukončené podania k 31. decembru 2021	4

Tabuľka č. 8: Počet podaní smerujúcich proti príslušníkom ZVJS evidovaných Úradom inšpekčnej služby za rok 2021

Znázornenie počtu podaní proti príslušníkom ZVJS zaevidovaných Úradom inšpekčnej služby za obdobie rokov 2019 až 2021 bez prenosu je uvedené v grafe č. 7.

Graf č. 7: Znázornenie počtu podaní proti príslušníkom ZVJS zaevidovaných Úradom inšpekčnej služby za obdobie rokov 2019 až 2021

Podania zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené príslušníkmi ZVJS, eviduje Úrad inšpekčnej služby len od roku 2019, čo predstavuje krátky časový úsek na to, aby sa dal v tejto oblasti stanoviť nejaký trend vývoja. Na podklade zaslaných materiálov z Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky môžeme však skonštatovať, že Zborom väzenskej a justičnej stráže boli v súvislosti s predmetnou problematikou v poslednom období realizované viaceré opatrenia, z ktorých môžeme spomenúť:

- inštruktážno-metodické činnosti obsahujúce názorné postupy príslušníkov ZVJS pri používaní donucovacích prostriedkov,
- kurzy za účelom osvojenia a rozvoja schopností identifikovať potenciál vzniku konfliktných situácií a následne v prípade aj ich vzniku adekvátne reagovať,
- pravidelná odborná príprava príslušníkov ZVJS,
- priebežná kontrolná činnosť nadriadených.

Do pozornosti treba dať, že Zbor väzenskej a justičnej stráže v tejto oblasti pripravuje zavedenie kamier na uniformy vybranej skupiny väzenského personálu a vybavenie priestorov väzenských objektov monitorovacím kamerovým zariadením.

Stav vybavenia podaní proti príslušníkom ZVJS podľa Trestného poriadku k 31. decembru 2021 je uvedený v tabuľke č. 9.

stav vybavenia podaní proti príslušníkom ZVJS podľa Trestného poriadku k 31. decembru 2021	39
§ 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odovzdané inému orgánu na disciplinárne konanie	1
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté	32
§ 199 Trestného poriadku začatie trestného stíhania	1
§ 209 Trestného poriadku návrh na podanie obžaloby	0
§ 214 Trestného poriadku postúpenie veci	0
§ 215 Trestného poriadku zastavenie trestného stíhania	2
§ 228 ods. 1 Trestného poriadku prerušenie trestného stíhania	0
nebolo rozhodnuté v hodnotenom období	3

Tabuľka č. 9: Stav vybavenia podaní proti príslušníkom ZVJS podľa Trestného poriadku Úradom inšpekčnej služby k 31. decembru 2021

Z celkového počtu 39 podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené príslušníkmi ZVJS sa v 34 prípadoch 87,18 % neprimerané násilie z ich strany nepotvrdilo. Uznesením o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bolo ukončených 32 podaní a v 2 prípadoch bolo trestné stíhanie zastavené zo zákonných dôvodov podľa § 215 Trestného poriadku.

Vydaním uznesenia podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo v 1 veci rozhodnuté o odovzdaní na disciplinárne konanie.

V roku 2021 boli 4 neukončené veci. V 1 prípade bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku. V hodnotenom období nebolo rozhodnuté o 3 podaniach.

Podania proti príslušníkom ZVJS v roku 2021 boli zaslané Zborom väzenskej a justičnej stráže v 6 prípadoch, jednotlivými fyzickými osobami v 6 prípadoch, prokuratúrou v 6 prípadoch a inými útvarmi Policajného zboru v 7 prípadoch.

3.4 Prehľad podaní smerujúcich proti príslušníkom FS

Za obdobie roka 2021 Úrad inšpekčnej služby neprijal žiadne podania smerujúce proti príslušníkom FS.

4. Vyhodnotenie činnosti Úradu inšpekčnej služby

Správa vyhodnocuje stav objasnenej trestnej činnosti policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS v sledovanom období za účelom získania prehľadu o štruktúre trestnej činnosti, jej páchateľoch podľa služobného zaradenia a taktiež o oblastiach, kde najčastejšie dochádza k tomuto negatívnemu spoločenskému javu. Takto získané údaje poskytujú jasný obraz o tom, kde sa tento jav vyskytoval najčastejšie a tým pádom aj umožňujú cielene zamerať preventívne aktivity.

4.1 Vybrané ukazovatele činnosti Úradu inšpekčnej služby vo vzťahu k trestnej činnosti policajtov

V roku 2021 bolo Úradom inšpekčnej služby vznesené obvinenie 78 policajtom, čo je o 5 obvinených policajtov menej ako v roku 2020, kedy Úrad inšpekčnej služby obvinil 83 policajtov.

Spáchanie trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona policajtmi sa Úradu inšpekčnej služby podarilo zadokumentovať v 42 prípadoch, čo predstavuje nárast o 6 prípadov 16,66 % oproti roku 2020, kedy bol tento trestný čin spáchaný v 36 prípadoch. Zneužívanie právomoci verejného činiteľa predstavuje najčastejšie spáchaný trestný čin zo strany policajtov.

Na úseku korupčnej trestnej činnosti Úrad inšpekčnej služby v roku 2021 objasnil celkovo 5 trestných činov. Zaznamenané boli 3 trestné činy prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona, 1 trestný čin podplácania podľa § 333 Trestného zákona a 1 trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona. Za uvedené korupčné trestné činy bolo vznesené obvinenie 5 policajtom. V roku 2020 bolo zaznamenaných celkovo tiež 5 korupčných trestných činov, avšak obvinenie bolo vznesené len 4 policajtom.

Oblasťou, ktorej Úrad inšpekčnej služby aj v roku 2021 venoval zvýšenú pozornosť, boli neoprávnené lustrácie policajtov v informačných systémoch ministerstva. V priebehu celkového hodnoteného obdobia boli zaznamenané 3 prípady spáchania trestného činu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona. V danej kategórii došlo v porovnaní s rokom 2020 k poklesu o 5 prípadov. Ako jednou z možných príčin poklesu je nutné uviesť preventívne opatrenia vykonané v rámci ministerstva v predchádzajúcich obdobiach, medzi ktorými možno spomenúť povinné zadávanie dôvodu lustrácie pred jej vykonaním a pravidelné preškoľovanie policajtov v oblasti ochrany osobných údajov.

Priebeh roku 2021 vo vzťahu k vyšetrovaniu trestnej činnosti zo strany Úradu inšpekčnej služby bol oproti minulým obdobiam poznačený vyčlenením väčšieho počtu policajtov na dokumentovanie špecifickej trestnej činnosti. Celkovo v hodnotenom období fungovali 3 špecializované tímy a 1 pracovná skupina, v rámci ktorých pôsobilo viac ako 20 policajtov zaradených na Úrade inšpekčnej služby a ostatní členovia boli z národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach. Špecializované tímy a pracovná skupina pracovali v priebehu roka 2021 na 36 trestných veciach, v rámci ktorých bolo vznesené obvinenie celkovo 15 osobám.

Úrad inšpekčnej služby v rámci svojej činnosti identifikoval niektoré oblasti, pri ktorých v priebehu roka 2020 najčastejšie dochádzalo k páchaniu protiprávnej činnosti policajtov, na základe čoho následne v roku 2021 Úrad inšpekčnej služby zaslal na Prezídium Policajného zboru návrh odporúčaní za účelom zamedzenia podmienok na páchanie protiprávnej činnosti policajtov.

4.2 Vybrané ukazovatele činnosti Úradu inšpekčnej služby vo vzťahu k trestnej činnosti príslušníkov ZVJS

Úrad inšpekčnej služby vzniesol v roku 2021 obvinenie 10 príslušníkom ZVJS, čo je o 3 príslušníkov ZVJS viac ako v roku 2020, kedy bolo vznesené obvinenie 7 príslušníkom ZVJS.

Príslušníci ZVJS spáchali celkovo 10 trestných činov z toho z vlastnej operatívno-pátracej činnosti boli zrealizované 3 prípady, pričom 2 súviseli s výkonom služobnej činnosti príslušníkov ZVJS, kedy zabezpečili neoprávnené výhody pre odsúdených a v jednom prípade bol na základe vlastnej operatívno-pátracej činnosti zrealizovaný prípad súvisiaci s drogovou trestnou činnosťou spáchanej príslušníkom ZVJS.

Ostatné prípady boli oznámené inými subjektami a tvoria tzv. „nápad trestnej činnosti“, pričom tieto sú vo väčšine prípadov neúmyselné porušenia zákonov alebo ide o osobné zlyhanie príslušníka ZVJS, ako napríklad dopravné nehody s následkom ublíženia na zdraví, jazda motorovým vozidlom pod vplyvom omamných a psychotropných látok a pod. Tieto prípady patria zo zákona do vecnej príslušnosti Úradu inšpekčnej služby.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na pretrvávajúci problém v súvislosti s aktívnym vyhľadávaním, resp. vykonávaním operatívno-pátracej činnosti vo vzťahu k trestnej činnosti príslušníkov ZVJS súvisiacej s výkonom ich služobnej činnosti. S tým súvisí najmä špecifický charakter činnosti príslušníkov ZVJS, nakoľko túto vykonávajú v uzavretých objektoch, ktoré sú zároveň režimové pracoviská, čo znamená, že v nich platí určitý režim pohybu osôb a vecí, ktorý výrazne sťažuje bez vedomosti podozrivých príslušníkov ZVJS do neho preniknúť a vykonať aktivity pracovníkov Úradu inšpekčnej služby za účelom vyhľadania a dokumentovania trestnej činnosti príslušníkov ZVJS. Z uvedeného dôvodu Úrad inšpekčnej činnosti úzko spolupracuje s orgánmi Zboru väzenskej a justičnej stráže pri objasňovaní a dokumentovaní trestnej činnosti príslušníkov ZVJS.

4.3 Vybrané ukazovatele činnosti Úradu inšpekčnej služby vo vzťahu k trestnej činnosti príslušníkov FS

Úrad inšpekčnej služby vzniesol v roku 2021 obvinenie 6 príslušníkom FS, čo je rovnako ako v roku 2020 a zadokumentoval celkovo 8 trestných činov, ktoré spáchali príslušníci FS v roku 2021.

5. Záver

Na základe vývoja trestnej činnosti policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov FS je potrebné poukázať na skutočnosť, že Úrad inšpekčnej služby preukazuje svoje opodstatnenie ako kontrolný a represívny mechanizmus a svojou činnosťou prispieva k tomu, aby Policajný zbor, Zbor väzenskej a justičnej stráže a finančná správa boli dôveryhodné inštitúcie, garantujúce práva, spravodlivosť, istoty a bezpečnosť občanov Slovenskej republiky.